

*Hezkuntza Soziolinguistikoa
jardunaldiak*

Ele-meleka:

**Nerabeen hizkuntza-sozializazioan
laguntzeko proiektua**

Iñaki Eizmendi Arsuaga

Hezkuntza soziolinguistikoa jardunaldiak

ELE-MELEKA:

**BIGARREN HEZKUNTZAKO NERABEEN
HIZKUNTZA-SOZIALIZAZIOAN LAGUNTZEKO
PROIEKTUA**

*Hezkuntza soziolinguistikoa jardunaldiak:
Ele-meleka proiektuaren aurkezpena*

Zer da Ele-meleka?

- Lasarte-Oriako Oriarte BHIko nerabeei hizkuntza-sozializazioan laguntzeko proiektua.
- Hezkuntza soziolinguistikoa zuzenean edo zeharka lantzen dituen hainbat atal ditu.
- Lasarte-Oriara begira landu da, baina beste edozein eremutarako ikuspegi baliagarria da.

Zer ekarpen egiten du, gure ustez, Hezkuntza Soziolinguistikoaren ikuspegitik?

- Prozesu baten barruan kokatzen du: hizkuntza–sozializazioa.
- Hezkuntza soziolinguistikoaren bidez eragin bat lortu nahi da: prozesu horretan laguntzea.
- Ezaugarri ezberdinetako nerabeei egokitzeko aukera ematen du, baita testuinguru ezberdinetara ere.
- Bide ezberdinak erabiltzea eta elkarrekin lotzea lortzen da.

*Hezkuntza soziolinguistikoa jardunaldiak:
Ele-meleka proiektuaren aurkezpena*

Zertaz ari gara?

Sentsibilizazio saioak	DBH eta Batxilegoa. 4 saio urtean. 100 saiotik gora urtero.
Gazte eragileen batzordeak	Bi batzorde. Bakoitzean batz bestea 15 partaide. Ikasturte osoan zehar. Dinamizatua.
Ahobizi dinamikak	Urtero. Parte hartze handia.
Kuadrillategi eta Faktoria	Aisialdiko programak. 100 gazte baino gehiago. Ikasturte osoan zehar.
Kidetzeak	Batxilergokoak eta DBH1ekoak. 50 kide inguru. 4 saio urtean eta jarraipena.
Kale erabilera neurketak	Herriko neurketa urtero. Batxilergokoek. 12 gazte inguru.

*Hezkuntza soziolinguistikoa jardunaldiak:
Ele-meleka proiektuaren aurkezpena*

Zergatik hau guztia?

- Hezkuntza soziolinguistikoa lantzea eragitera/laguntzera begirako tresna moduan.
- Ezin zaie guztiei berdin lagundu: dena denentzat ez egokia ez eraginkorra.
- Oinarri batzuen arabera egin da lanketa osoa eta ikerketa kualitatiboa egiten ari gara.

*Hezkuntza soziolinguistikoa jardunaldiak:
Ele-meleka proiektuaren aurkezpena*

Abiapuntua eta oinarriak:

- Gazteek euskararekin duten harremana abiapuntu.

*Hezkuntza soziolinguistikoa jardunaldiak:
Ele-meleka proiektuaren aurkezpena*

	Euskara gertu	Euskara nahiko gertu	Euskara nahiko urrun
Gaitasuna	Euskaraz eroso egiten dute. Hizkera informala ere badute, baina hainbatek baliabide gehiago dituzte gaztelaniaz.	Euskaraz ondo moldatzen dira baina gehiengoa gaztelaniaz erosoago. Batzuen kasuan oso nabarmen.	Erdaraz eroso egiten dute eta gehienek euskaraz ez. Baina hainbaten euskara maila oso txukuna ere izan daiteke.
Identitatea	Euskaldun izatea eta euskara erabiltzea lotzen dituzte. Kontraesanak ere izan arren.	Euskara identitatearekin lotzen dute, baina batez ere kulturarekin, ekitaldiekin, jaiekin...	Ez dute euskara erabiltzea euskaldun izatearekin lotzen.
Hizkuntza-ohiturak	Badituzte euskarazko harremanak. Testuinguruaren arabera gehiago edo gutxiago.	Erdaraz egiteko ohitura da ohikoena, baina egoerara moldatzen dira. Hizkuntza-arauera moldatzen dira.	Erdaraz egiteko ohitura dute, baina testuinguru nahiko euskalduna denean ere. Gutxitan egiten dute euskaraz.

*Hezkuntza soziolinguistikoa jardunaldiak:
Ele-meleka proiektuaren aurkezpena*

Abiapuntua eta oinarriak:

- Lasarte-Oria= 30 - 30 - 40
- Nola iritsi horretara? Hizkuntza-sozializazioaren ondorio.
- Dena denentzat? Non jarri lehentasunak?...

Hezkuntza soziolinguistikoa jardunaldiak:
Ele-meleka proiektuaren aurkezpena

HIZKUNTZA-SOZIALIZAZIOA

Paula Kasares (Euskaldun hazi Nafarroan, 2014):

- *Haurri edo heldu hasiberriari komunitate jakin baten gizarte bizitzan eraginkortasunez eta egoki parte hartzeko beharrezkoak diren ezagutzak, joerak eta jarduerak eskuratzea ahalbidetzen dion prozesua*
- *Prozesu jarraitu eta amaigabea da*
- *Hizkuntza ikastea eta ezagutza soziokulturalaz jabetzea elkarri jositako bi prozesu*
- *Bi dimentsio nagusi aztertzen ditu: haurrak nola diren sozializatuak hizkuntzaren bidez eta haurrak nola diren sozializatuak hizkuntza erabiltzeko*
- *Izaera elkarreragilea du: objektu eta eragile*

*Hezkuntza soziolinguistikoa jardunaldiak:
Ele-meleka proiektuaren aurkezpena*

Abiapuntua eta oinarriak:

- Esku-hartze bat da. Institutua erdigunean.

Hezkuntza soziolinguistikoa jardunaldiak:
Ele-meleka proiektuaren aurkezpena

	Euskara gertu	Euskara nahiko gertu	Euskara nahiko urrun
Testuinguru mistoa	<ul style="list-style-type: none"> - Ahalduntzea: gertuko harremanei begira - Ahobizi jarrerak sustatzea - Hizkuntza-arauak aldatzeko testuinguru egoki bat eskaintzea - Babesguneak izatea 	<ul style="list-style-type: none"> -Euskara erabiltzeko gune dinamizatuak eskaintzea -Bizipenak eta erreferenteak izatea -Euskarazko kulturarekin harremana izatea 	<ul style="list-style-type: none"> -Euskararen erabilerarekiko errespetuzko jarrerak -Belarriprest jarrerak -Aurreiritziak haustea: zaila, txikia, ahula, tradizionala... - Euskara gaitasuna indartzea

*Hezkuntza soziolinguistikoa jardunaldiak:
Ele-meleka proiektuaren aurkezpena*

Abiapuntua eta oinarriak:

- Koherentzia eta malgutasuna.
- Intentsiboa eta estentsiboa.
- DBH1 ek garrantzia berezia.
- Sentsibilizazio saioen edukiak adinera egokituak.
- Mudantzak kontuan izan.

*Hezkuntza soziolinguistikoa jardunaldiak:
Ele-meleka proiektuaren aurkezpena*

Emaitzak eta ondorioak:

- Ikerketa kualitatiboa: 12 eztabaida talde.
- Ikuspegi osoa eta programa bakoitzarena aztertu nahi.
- Azken eztabaida taldeen ondorioak falta.

*Hezkuntza soziolinguistikoa jardunaldiak:
Ele-meleka proiektuaren aurkezpena*

Emaitzak eta ondorioak:

- Eragina mugatua den arren, programa beharrezkoa da, planteamendua egokia da eta hizkuntza–sozializazioari lotutako helburuak lantzen dira.
- Beharrezkoa da euskararekiko lotura afektiboa aktibatzekeo.
- Euskara gertu dutenei ahalduntzeko baliabideak eskaintzen dizkie.
- Lortzen da hainbat ahalduntzea eta kontentzio moduan ere balio du.
- Hizkuntza–araua gaztelaniaz egitea da eta indar handia du.

*Hezkuntza soziolinguistikoa jardunaldiak:
Ele-meleka proiektuaren aurkezpena*

Sentsibilizazio saioak	Laguntzen dute hizkuntzekin duten harremanaren inguruan eta hizkuntza-ohituren inguruan hausnartzen.
Gazte eragileen batzordeak	Hizkuntza-ohiturak indartzeko baliagarria. Ahalduntzeko ere bai. Herrigintzarekin lotura egiteko bidea. Protagonista izateak alde biak.
Ahobizi dinamikak	Jartzen zaion helburuaren arabera egin bat edo beste. Hizkuntza-ohituretan benetako eragina izateko lanketa handia.
Kuadrillategi eta Faktoria	Euskararen babesgune bezala ondo betetzen dute helburua.
Kidetzeak	Euskara gertu dutenei lagundu nahi zaie eta lorpenak ikusten dira. Kide helduentzat oso baliagarria.
Kale erabilera neurketak	Eraginkorra errealitatea ezagutu eta ahalduntzeko.

*Hezkuntza soziolinguistikoa jardunaldiak:
Ele-meleka proiektuaren aurkezpena*

Emaitzak eta ondorioak:

- DBH1 en hizkuntza–mudantzak garrantzia handia du. Batxilergoan ere ikus daitezke.
- Gazteagoen euskararen erabilerarekiko pertzepzioa negatiboa da.
- Euskara nahik urrun dutenek ere bere sentsitzen duten gutxi erabili arren.
- Eroso aritzeko gaitasun falta oztopo handia da.
- Kirolak eragin handia du.
- Irakaskuntza erabilerari garrantzia gutxi eta ahozkotasanak leku gutxiegi.

*Hezkuntza soziolinguistikoa jardunaldiak:
Ele-meleka proiektuaren aurkezpena*

Zer da Ele-meleka?

- Lasarte-Oriako Oriarte BHIko nerabeei hizkuntza-sozializazioan laguntzeko proiektua.
- Hezkuntza soziolinguistikoa zuzenean edo zeharka lantzen dituen hainbat proiektu ditu.
- Lasarte-Oriara begira landu da, baina beste edozein eremutarako ikuspegi baliagarria da.

Zer ekarpen egiten du, gure ustez, Hezkuntza Soziolinguistikoaren ikuspegitik?

- Prozesu baten barruan kokatzen du: hizkuntza–sozializazioa.
- Hezkuntza soziolinguistikoaren bidez eragin bat lortu nahi da: prozesu horretan laguntzea.
- Ezaugarri ezberdinetako nerabeei egokitzeko aukera ematen du, baita testuinguru ezberdinetara ere.
- Bide ezberdinak erabiltzea eta elkarrekin lotzea lortzen da.

Hezkuntza Soziolinguistikoa

Ele-meleka:

**hizkuntza-sozializazioan
laguntzen**

Iñaki Eizmendi Arsuaga

	Euskara gertu	Euskara nahiko gertu	Euskara nahiko urrun
Gaitasuna	Euskaraz eroso egiten dute. Hizkera informala ere badute, baina hainbatek baliabide gehiago dituzte gaztelaniaz.	Euskaraz ondo moldatzen dira baina gehiengoa gaztelaniaz erosoago. Batzuen kasuan oso nabarmen.	Erdaraz eroso egiten dute eta gehienek euskaraz ez. Baina hainbaten euskara maila oso txukuna ere izan daiteke.
Identitatea	Euskaldun izatea eta euskara erabiltzea lotzen dituzte. Kontraesanak ere izan arren.	Euskara identitatearekin lotzen dute, baina batez ere kulturarekin, ekitaldiekin, jaiekin...	Ez dute euskara erabiltzea euskaldun izatearekin lotzen.
Hizkuntza-ohiturak	Badituzte euskarazko harremanak. Testuinguruaren arabera gehiago edo gutxiago.	Erdaraz egiteko ohitura da ohikoena, baina egoerara moldatzen dira. Hizkuntza-arauera moldatzen dira.	Erdaraz egiteko ohitura dute, baita testuinguru nahiko euskalduna denean ere. Gutxitan egiten dute euskaraz.

	Euskara gertu	Euskara nahiko gertu	Euskara nahiko urrun
Testuinguru euskalduna	<ul style="list-style-type: none"> - Ahalduntzea: ohiko harremanetatik kanpora begira - Ahobizi jarrerak sustatzea - Hizkuntza-arauak ondo ulertzea eta eragile izan daitezkeela konturatzea 	<ul style="list-style-type: none"> -Bizipenak eta erreferenteak izatea -Euskarazko kulturarekin harremana izatea 	<ul style="list-style-type: none"> -Belarriprest jarrerak -Bizipenak eta erreferenteak izatea -Euskarazko kulturarekin harremana izatea

	Euskara gertu	Euskara nahiko gertu	Euskara nahiko urrun
Testuinguru mistoa	<ul style="list-style-type: none"> - Ahalduntzea: gertuko harremanei begira - Ahobizi jarrerak sustatzea - Hizkuntza-arauak aldatzeko testuinguru egoki bat eskaintzea - Babesguneak izatea 	<ul style="list-style-type: none"> -Euskara erabiltzeko gune dinamizatuak eskaintzea -Bizipenak eta erreferenteak izatea -Euskarazko kulturarekin harremana izatea 	<ul style="list-style-type: none"> -Euskararen erabilerarekiko errespetuzko jarrerak -Belarriprest jarrerak -Aurreiritziak haustea: zaila, txikia, ahula, tradizionala... - Euskara gaitasuna indartzea

	Euskara gertu	Euskara nahiko gertu	Euskara nahiko urrun
Testuinguru erdalduna	<ul style="list-style-type: none"> - Euskara erabiltzeko gune dinamizatuak - Ahobizi jarrerak sustatzea - Ahalduntzea 	<ul style="list-style-type: none"> -Euskara erabiltzeko gune dinamizatuak eskaintzea -Bizipenak eta erreferenteak izatea -Euskarazko kulturarekin harremana izatea 	<ul style="list-style-type: none"> - Euskara gaitasuna indartzea -Euskararen erabilerarekiko errespetuzko jarrerak -Belarriprest jarrerak -Aurreiritziak haustea: zaila, txikia, ahula, tradizionala...

	Euskara gertu	Euskara nahiko gertu	Euskara nahiko urrun
Helburuak	<ul style="list-style-type: none"> - Ahalduntzea - Ahobizi jarrerak sustatzea - Hizkuntza-arauak aldatzeko testuinguru egoki bat eskaintzea - Arnasguneak izatea 	<ul style="list-style-type: none"> -Euskara erabiltzeko gune babestuak eskaintzea -Bizipenak eta erreferenteak izatea -Euskarazko kulturarekin harremana izatea 	<ul style="list-style-type: none"> -Euskararen erabilerarekiko errespetuzko jarrerak -Belarriprest jarrerak -Aurreiritziak haustea: zaila, txikia, ahula, tradizionala... - Euskara gaitasuna indartzea
Adibideak	<ul style="list-style-type: none"> - Gazte eragileen batzordeak - Babesguneak - Kidetzeak -Sentsibilizazio saioak (ahalduntzea) 	<ul style="list-style-type: none"> - Aisialdi programak - Ahobizi dinamikak - Sentsibilizazio saioak (identitate kolektiboa eta hizkuntza-arauak) 	<ul style="list-style-type: none"> -Euskara errefortzu programak -Kidetzeak -Sentsibilizazioa saioak (aurreiritziak eta errespetuzko jokabideak)

Esku-hartzei begira kontuan hartzekoak:

- **Nerabeek euskararekin duten harremana abiapuntu**
 - ✘ Hiru multzo nagusi horietako bakoitzera egokitutako esku-hartzea, guztiei begirakoa baina ezaugarriak kontuan hartuz

Esku-hartzeei begira kontuan hartzekoak:

➤ Koherentzia eta malgutasuna

- ✘ Atal ezberdinak, helburu eta norabide argia, programa zehatzak...
- ✘ Gazteei protagonismoa eman nahi bazaie beraien erantzunaren mende, zerbaitek arrakasta badu hor indar gehiago jarritz...

Esku-hartzeei begira kontuan hartzekoak:

➤ Intentsiboa eta estentsiboa

- ✘ Guztiei begirako programak: eragin txikia baina askorengan
- ✘ Batzuei begirako programak: gutxirengan eragin handia
- ✘ Bi modutako programak, orekatuta, lehentasunak ondo aurreikusiz.

Esku-hartzei begira kontuan hartzekoak:

➤ DBH1 ek garrantzia berezia

- ✘ Une garrantzitsua hizkuntza-ohiturei begira ere: testuinguru askotan erabileran beherakada nabarmena euskara gertu dutenen kasuan
- ✘ Horri begirako programak

Esku-hartzei begira kontuan hartzekoak:

- **Ikasle nagusienekin ahalduntzea eta errespetuzko jokabideak**
 - ✗ Eragile izateko aukerak eta erraztasunak eman
 - ✗ Euskara urrun dutenekin errespetuzko jarrerak landu
 - ✗ ...

Esku-hartzeei begira kontuan hartzekoak:

- **Mudantzak eta horri begirako oinarri on bat jartzea**
 - ✘ Unean uneko lorpen eta urratsez gain, mudantza egoerak eman daitezkeenerako zer egiten ari garen kontuan hartuta

Atal bakoitzaren azalpena

- Ele-meleka saioak
- Kidetzeak
- Gazte eragileen batzordeak/Kultur dinamizatzaileak
- Nerabeen Euskaraldia
- Kuadrillategi eta faktoria
- Erabilera neurketak eta ondorioen berri ematea

Atal bakoitzaren azalpena

- **Ele-meleka saioak**
 - **Sentsibilizazio saioak. Klase orduetan. Lau saio.**
 - **Hizkuntza-ohiturak ardatz. Kultur transmisioa ere bai.**
- **Kidetzeak**
- **Gazte eragileen batzordeak**
- **Nerabeen Euskaraldia**
- **Kuadrillategi eta faktoria**
- **Erabilera neurketak eta ondorien berri ematea**

Atal bakoitzaren azalpena

- Ele-meleka saioak
- **Kidetzak**
 - **Ikasle helduenak gazteen hizkuntza-erreferente. Erreferente bat eta hiru kide.**
 - **Aholku zehatzak, konpromiso zehatzak**
 - **Lau kidezko saio.**
 - **Borondatezkoa, baina bideratua.**

Gazte eragileen batzordeak

- Nerabeen Euskaraldia
- Kuadrillategi eta faktoria
- Erabilera neurketak eta ondorien berri ematea

Atal bakoitzaren azalpena

- Ele-meleka saioak
- Kidetzeak
- **Gazte eragileen batzordeak**
 - **Euskara gertu dutenei protagonismoa.**
 - **Ahalduntzea eta gustura aritzea. Erakargarri izatea.**
 - **Euskaraldia, kultur transmisioa...**

Nerabeen Euskaraldia

- Kuadrillategi eta faktoria
- Erabilera neurketak eta ondorien berri ematea

Atal bakoitzaren azalpena

- Ele-meleka saioak
- Kidetzeak
- Gazte eragileen batzordeak
- **Nerabeen Euskaraldia**
 - **Euskaraldi urteetan**
 - **Beste atalekin oso lotua**
- Kuadrillategi eta faktoria
- Erabilera neurketak eta ondorien berri ematea

Atal bakoitzaren azalpena

- Ele-meleka saioak
- Kidetzeak
- Gazte eragileen batzordeak
- Nerabeen Euskaraldia
- **Kuadrillategi eta faktoria**
 - **Aisialdi jarduera. Arnasgunea edota hizkuntzarekin harremana indartzeko gunea.**
- Erabilera neurketak eta ondorien berri ematea

Atal bakoitzaren azalpena

- Ele-meleka saioak
- Kidetzeak
- Gazte eragileen batzordeak
- Nerabeen Euskaraldia
- Kuadrillategi eta faktoria
- **Erabilera neurketak eta ondorien berri ematea**
 - **Herriko kale erabilera neurketa**
 - **Ondorioen berri emateko proiektua**

